

Barcelona ens entén?

BCN

pels Drets
Humans

// ANÀLISI DELS RESULTATS DE L'ENQUESTA
ÒMNIBUS SOBRE LA PERCEPCIÓ
DE LESBIANES, GAIS I TRANS PER PART
DE LA POBLACIO GENERAL

//ANÀLISI DELS RESULTATS
DE L'ENQUESTA ÒMNIBUS SOBRE
LA PERCEPCIÓ DE LESBIANES
GAIS, I TRANS PER PART
DE LA POBLACIÓ GENERAL

Bellaterra, juliol 2009

Grup de recerca:
Institut de Govern
i Polítiques Públiques

Equip d'investigació:
Gerard Coll-Planas
Miquel Missé

Introducció	5
Panoràmica dels resultats	7
Nivell de coneixement	9
Percepció de la discriminació	11
Grau d'acceptació	13
Intervenció pública	18
Referències bibliogràfiques	20

Taula 1. 'Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui gai o lesbiana?', per sexe i edat	9
Taula 2. 'Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui transsexual?', per sexe i edat	9
Taula 3. 'Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui transsexual?', per escala ideològica	10
Taula 4. 'Els transsexuals estan discriminats en la nostra societat', per nivell d'estudis	11
Taula 5. 'Les lesbianes i els gais estan discriminats en la nostra societat' per ideologia	12
Taula 6. 'Els gais i lesbianes tinguin, criïn i eduquin fills', per contacte	13
Taula 7. 'Els gais i lesbianes tinguin, criïn i eduquin fills' per nivell d'estudis	13
Taula 8. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin gais o lesbianes', per contacte	14
Taula 9. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin gais o lesbianes', per sexe i edat	15
Taula 10. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin transsexuals', per nivell d'estudis.....	16
Taula 11. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin transsexuals', per escala ideològica	16
Taula 12. 'Les persones transsexuals tenen un trastorn mental i és necessari que rebin un tractament psiquiàtric', per sexe i edat	17
Taula 13. 'A les escoles i instituts es tracti a les diferents conductes sexuals (com l'homosexualitat, la transsexualitat, etc.) amb naturalitat', per escala ideològica	18
Taula 14. 'L'ajuntament ha d'elaborar polítiques específiques per a gais, lesbianes, i transsexuals', per escala ideològica.....	18

En el marc del diagnòstic previ a l'elaboració del Pla Municipal per a Gais, Lesbianes i Homes i Dones Transsexuals, s'ha portat a terme una enquesta a la població general amb la finalitat de conèixer la percepció que té d'aquest col·lectiu.

Més específicament, els objectius de l'enquesta han estat:

- Conèixer les diferents percepcions del col·lectiu LGTB per part de la població en funció de variables com el sexe, l'edat o el nivell d'estudis.
- Conèixer les diferències d'acceptació de gais/lesbianes, bisexuals i trans.
- Analitzar fins a quin punt incideix en l'opinió de la gent el fet d'haver tingut relació amb persones gais, lesbianes i trans.
- Analitzar les diferències entre el que la gent declara en abstracte i el que opina quan se li posa un exemple més proper. Per exemple, contrastant l'opinió sobre les gais, lesbianes i trans en general amb la reacció de la persona quan se li pregunta què li semblaria que una filla o un fill seus ho fossin.

A l'enquesta Òmnibus, que trimestralment porta a terme l'Ajuntament de Barcelona per conèixer l'opinió de la ciutadania, es van incloure deu frases en relació al tema sobre les quals la persona havia de mostrar el grau d'acord o desacord. L'enquesta, administrada via telefònica, tenia una mostra de 1.000 persones i va ser portada a terme el desembre de 2008.

Les frases incloses al questionari van ser:

1. Les lesbianes i els gais estan discriminats en la nostra societat.
2. Els bisexuals estan discriminats en la nostra societat.
3. Els transsexuals estan discriminats en la nostra societat.
4. Els gais i lesbianes tinguin, criïn i eduquin fills.
5. A les escoles i instituts es tracti a les diferents conductes sexuals (com l'homosexualitat, la transsexualitat, etc) amb naturalitat.
6. Les persones transsexuals tenen un trastorn mental i és necessari que rebin un tractament psiquiàtric.
7. No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin gais o lesbianes.
8. No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin transsexuals.
9. L'ajuntament ha d'elaborar polítiques específiques per a gais, lesbianes, i transsexuals.

Finalment hi havia dues preguntes en què la persona havia de contestar afirmativament o negativament:

10. Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui transsexual?
11. Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui gai o lesbiana?

A continuació presentarem una síntesi dels principals resultats de l'enquesta. En el següent apartat veurem quins perfils de persones han estat en contacte amb persones trans, lesbianes i gais. Després abordarem la percepció de la discriminació i el grau d'acceptació de gais, lesbianes, bisexuals i trans per part de la població. Acabem analitzant la percepció de la conveniència que l'ajuntament porti a terme mesures específicament dirigides a gais, lesbianes i trans.

En aquest apartat realitzem una breu panoràmica dels resultats més rellevants de l'enquesta que presentarem amb més detall en els propers apartats.

/ Contacte amb lesbianes, gais i trans

- El perfil de la persona que ha tingut relació amb gais i lesbianes és un home d'entre 16 i 44 anys, nascut a Barcelona, amb estudis superiors i que s'ubica a l'esquerra de l'escala ideològica.
- El perfil de la persona que ha tingut contacte amb persones trans també és un home nascut a Barcelona i d'esquerres però més gran (d'entre 45 i 64 anys) i amb estudis secundaris.

/ Percepció de discriminació

- El 71% considera que les persones trans estan discriminades, un 57% opina que gais i lesbianes ho estan, i un 44'9% pensa que les persones bisexuals estan discriminades. Les persones que han tingut relació amb gais, lesbianes i trans són més sensibles a la discriminació d'aquest col·lectiu.
- Els homes i les persones d'entre 16 i 34 anys són els que consideren que hi ha més discriminació a trans, lesbianes, gais i bisexuals. A més nivell d'estudis, hi ha una major percepció de la discriminació.
- Les persones situades a l'esquerra de l'escala ideològica són les que més perceben que lesbianes, gais i trans estan discriminats. El percentatge es va reduint a mesura que ens movem cap a la dreta de l'escala.

/ Grau d'acceptació

- Un factor que esdevé molt rellevant a l'hora de valorar positivament que lesbianes i gais tinguin, criïn i eduquin fills és haver conegut algun gai o lesbiana: un 70,6% de la gent que n'ha conegut considera que han de poder educar i tenir fills, mentre que només hi està a favor el 43,4% de la gent que no hi ha tingut relació.
- Els homes són lleugerament més favorables de què gais i lesbianes tinguin fills: un 66,3% davant d'un 63,9% de les dones. Per edat, les persones més favorables són les que tenen entre 16 i 34 anys. El nivell d'acceptació, a més, és decreixent a mesura que ens traslладem de l'esquerra a la dreta de l'escala ideològica i creixent a mesura que augmenta el nivell d'estudis.
- Respecte si els importaria que els seus fills o néts fossin lesbianes, gais o trans, altra vegada apareix el fet d'haver conegut persones d'aquests col·lectius com un factor que afavoreix

l'acceptació. Un 66,2% de les persones que han conegut trans afirma que no els importaria tenir un fill que ho fos. El percentatge d'acceptació de la transsexualitat dels fills disminueix al 42,3% entre les persones que no n'han conegut.

- Un 65,5% de les dones afirma que no li importaria tenir fills/néts lesbianes o gais mentre que en el cas dels homes el percentatge és d'un 61,6%. La diferència entre dones i homes es repeteix al valorar la possibilitat que els seus fills/néts siguin trans, amb la diferència que els percentatge d'acceptació es redueixen significativament: s'hi mostren favorables un 54,7% de les dones i un 46,8% dels homes. Pel que fa a l'edat, les persones d'entre 25 i 34 anys són les que afirmen en un percentatge superior que no els importaria tenir fills/néts gais/lesbianes (83,1%) o trans (66,2%). El percentatge va disminuint a mesura que augmenta l'edat.
- El nivell d'acceptació de l'homosexualitat dels fills/néts és creixent a mesura que augmenta el nivell d'estudis. L'acceptació de la transsexualitat dels fills també augmenta progressivament a mesura que s'eleva el nivell d'estudis amb la diferència que arriba al seu màxim amb les persones amb estudis secundaris i retrocedeix entre les persones amb estudis universitaris.
- Les persones situades a l'esquerra de l'escala ideològica són les que responen en un percentatge superior no importar-los tenir fills lesbianes, gais o trans. Aquest percentatge es redueix progressivament a mesura que ens movem cap a la dreta, es produeix però un repunt quan passem del centre-dreta a la dreta.
- El 69,6% de les persones enquestades es mostra en desacord en què les persones transsexuals tinguin un trastorn mental i hagin de rebre un tractament psiquiàtric. Les persones d'entre 16 i 34 i les que tenen estudis superiors són les que més clarament es posicionen en contra de la consideració de la transsexualitat com un trastorn mental.

/ Intervenció pública

- Un 82,9% de les persones està d'acord en què a les escoles i instituts es tracti sobre les diferents conductes sexuals (com l'homosexualitat o la transsexualitat) amb naturalitat.
- Un 30,6% considera que l'Ajuntament ha d'elaborar polítiques específiques per a gais, lesbianes i transsexuals, mentre que un 58,7% s'hi mostra en desacord. Les persones amb estudis universitaris són les que es mostren en desacord amb un percentatge més elevat.
- Resulta paradoxal que hi hagi una tal elevada percepció de discriminació d'aquest col·lectiu i un baix suport a la necessitat de portar a terme polítiques específiques per a combatre-la.

En primer lloc, apuntar que el 80,4% dels enquestats declara haver conegut algun gai o lesbiana, mentre que aquest percentatge baixa al 28,7% quan es pregunta si s'ha conegut a alguna persona transsexual. Aquesta diferència es deu a diferents factors.

D'una banda, numèricament hi ha molts més gais i lesbianes que trans a la població¹. D'altra banda, la major estigmatització de la transsexualitat fa que en molts casos no ho facin públic si poden passar desapercebudes i que les persones que viuen públicament sovint es vegin relegades a espais marginals de la societat lluny, per tant, de la majoria de la població.

Si analitzem els resultats en funció del sexe veiem que els homes han tingut més contacte tant amb lesbianes i gais (un 82,6% davant d'un 78,5% de les dones) com amb transsexuals (un 31,5% n'han conegut personalment enfront d'un 26,2% de dones). Pel que fa a l'edat, les persones d'entre 16 i 44 anys són les que estan més en contacte amb lesbianes i gais, mentre que les generacions que coneixen més persones trans són les de 45 a 64 anys.

Taula 1. 'Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui gai o lesbiana?', per sexe i edat

	TOTAL	SEXE		EDAT					
		Home	Dona	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+ 64
	(1000)	(466)	(534)	(93)	(195)	(183)	(150)	(133)	(246)
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
SÍ	80,4%	82,6%	78,5%	89,2%	94,4%	91,3%	86,7%	76,7%	56,1%
NO	18,2%	15,9%	20,2%	10,8%	5,6%	8,2%	11,3%	21,1%	41,1%
NS	0,4%	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%	1,2%
NC	1,0%	1,1%	0,9%	0,0%	0,0%	0,5%	1,3%	2,3%	1,6%

Taula 2. 'Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui transsexual?', per sexe i edat

	TOTAL	SEXE		EDAT					
		Home	Dona	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+ 64
	(1000)	(466)	(534)	(93)	(195)	(183)	(150)	(133)	(246)
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
SÍ	28,7%	31,5%	26,2%	25,8%	27,2%	28,4%	33,3%	33,1%	26,0%
NO	70,1%	67,2%	72,7%	74,2%	72,8%	71,0%	64,7%	64,7%	72,0%
NS	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,0%	0,4%
NC	1,0%	1,1%	0,9%	0,0%	0,0%	0,5%	1,3%	2,3%	1,6%

En funció de **nivell d'estudis**, s'observa que el contacte amb persones lesbianes o gais creix progressivament a mesura que augment el nivell d'estudis, sent d'un 55,6% en persones que no han acabat la primària i d'un 92,0% en persones amb estudis universitaris. La tendència no és la mateixa en el cas de les persones trans: les persones amb estudis secundaris són les que més contacte hi han tingut (entre un 29,0% i un 33,1%²). En relació al **lloc de naixement**, les persones que més contacte han tingut amb lesbianes i gais són les nascudes a Barcelona (un 83,8%), reduint-se més d'un 10% en el cas de les persones vingudes de la resta de Catalunya o d'alguna altra comunitat autònoma. En aquest sentit, cal tenir en compte que la ciutat històricament ha estat un refugi per molts

¹ Així com se sol estimar que un 10% de la població és homosexual, el percentatge de persones trans és molt inferior. Tot i que els estudis no són molt fiables i solen incloure exclusivament a les persones que se sotmeten a la reassignació sexual, se sol donar com a orientativa la dada del Amsterdam Gender Dysphoria Clinic, segons la qual 1 de cada 10.000 persones nascudes amb un cos masculí es reassignen com a dones, i 1 de cada 30.000 persones nascudes amb cos de dona, s'intervenien per tal de viure com a homes.

² El primer percentatge es correspon a persones amb estudis secundaris (BUP, Batxillerat...) i el segon a secundaris professionals (FP, Mòduls professionals...).

gais, lesbianes i trans per tal de viure amb major llibertat la seva sexualitat o identitat de gènere, per tant, no ens ha d'estranyar que les persones que han nascut a la ciutat estiguin més familiaritzades amb aquest col·lectiu.

Finalment, si ho analitzem en funció de la **ideologia**, un 88,5% de les persones que es defineixen d'esquerres declaren haver conegut lesbianes i gays. Aquest percentatge es redueix progressivament a mesura que ens acostem a l'altre extrem de l'escala ideològica, fins al punt que només un 71,7% de les persones que es consideren de dretes han estat en contacte amb lesbianes o gays. En el cas de les persones trans, es produeix el mateix decreixement amb l'excepció que es produeix una certa remuntada del percentatge en el cas de les persones que s'ubiquen a la dreta.

Taula 3. 'Vostè coneix o ha conegut algú de forma personal que sigui transsexual?', per escala ideològica

	TOTAL	IDEOLOGIA							
		Esquerra	Centre esq.	Centre	Centre dreta	Dreta	NS	NC	Apolític
	(1000)	(356)	(171)	(127)	(62)	(46)	(56)	(59)	(123)
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
SÍ	28,7%	30,9%	26,9%	22,0%	17,7%	21,7%	35,7%	23,7%	39,0%
NO	70,1%	68,8%	71,9%	77,2%	80,6%	78,3%	62,5%	69,5%	59,3%
NS	0,2%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%
NC	1,0%	0,3%	1,2%	0,0%	1,6%	0,0%	0,0%	6,8%	1,6%

En primer lloc, destacar que el 71% de les persones considera que els trans estan discriminats, el 57% opina que gais i lesbianes ho estan, i el 44'9% pensa el mateix respecte les persones bisexuals. Aquestes diferències es poden deure a que es percep que lesbianes i gais recentment han anat guanyat visibilitat, han assolit la igualtat legal i gaudeixen de més integració social. Es valora, en canvi, que les persones trans estan subjectes a més discriminació laboral, més exposades a les agressions, a vegades tenen el treball sexual com a única alternativa laboral i, en general, estan més excloses socialment. La diferent percepció de discriminació entre gais/lesbianes i bisexuals es pot deure a que els últims solen ser vistos amb menys simpatia, com persones amb una vida sexual i sentimental desordenada, associada al vici o a la immaduresa pel fet de no decantar-se cap a l'heterosexualitat o l'homosexualitat (Coll-Planas et al., 2009).

En funció del **coneixement**, les persones que han conegut personalment lesbianes i gais consideren que estan més discriminats que qui no hi ha tingut cap contacte (un 60,2% front un 51,1%). En canvi, no hi ha una diferència significativa en la percepció de la discriminació dels trans en funció de si s'ha conegut o no a persones trans.

Anem a veure les diferències de resultats **en funció del sexe i l'edat**. Els homes perceben més discriminació tant en relació a lesbianes i gais (un 58,6% davant d'un 57,3% de les dones), a bisexuals (45,5%, 44,4%) com, sobretot, a persones trans (73,2%, 69,1%). En relació a l'edat, la generació de persones d'entre 25 i 34 anys és la que percep que hi ha més discriminació a trans, lesbianes, gais i bisexuals. La segona generació que considera que hi ha més discriminació és la formada per persones d'entre 16 i 24 anys.

En relació al **nivell d'estudis** veiem que es produeix una correlació positiva entre nivell d'estudis i percepció de la discriminació. Aquesta tendència la podem il·lustrar en el cas de la percepció de discriminació de les persones trans:

Taula 4. 'Els transsexuals estan discriminats en la nostra societat', per nivell d'estudis

	TOTAL	NIVELL D'ESTUDIS					
		Menys de primaris	Primaris	Secundaris	Secundaris professional	Universitaris	No contesta
TOTAL	(1000)	(36)	(249)	(217)	(157)	(337)	(4)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	71,0%	52,8%	62,2%	73,7%	73,9%	76,0%	100,0%
MÉS AVIAT EN DESACORD	21,9%	25,0%	27,7%	20,3%	21,0%	19,0%	0,0%
INDIFERENT	1,3%	2,8%	2,8%	0,5%	0,0%	1,2%	0,0%
NS	4,8%	16,7%	6,0%	4,6%	4,5%	3,0%	0,0%
NC	1,0%	2,8%	1,2%	0,9%	0,6%	0,9%	0,0%

En funció de l'escala ideològica, les persones situades a l'esquerra de l'escala ideològica són les que més perceben que tant lesbianes i gais com trans estan discriminats. El percentatge es va reduint a mesura que ens movem cap a la dreta de l'escala, produint-se un repunt a l'arribar a les persones que se situen a la dreta, com il·lustra la següent taula:

Taula 5. 'Les lesbianes i els gais estan discriminats en la nostra societat' per ideologia

	TOTAL	IDEOLOGÍA							
		Esquerra	Centre esq.	Centre	Centre dreta	Dreta	NS	NC	Apolític
TOTAL	(1000)	(356)	(171)	(127)	(62)	(46)	(56)	(59)	(123)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	57,9%	65,2%	60,8%	53,5%	33,9%	50,0%	42,9%	52,5%	61,8%
MÉS AVIAT EN DESACORD	37,2%	32,9%	35,1%	40,9%	56,5%	47,8%	48,2%	33,9%	31,7%
INDIFERENT	1,7%	1,1%	0,6%	3,1%	4,8%	2,2%	1,8%	3,4%	0,8%
NS	1,9%	0,8%	1,8%	1,6%	0,0%	0,0%	7,1%	5,1%	3,3%
NC	1,3%	0,0%	1,8%	0,8%	4,8%	0,0%	0,0%	5,1%	2,4%

En aquest apartat incloem les preguntes que tenen a veure amb el grau d'acceptació d'aquests col·lectius, concretament, què els sembla que lesbianes i gais tinguin i eduquin fills, si els importaria tenir fills lesbianes, gais o trans i, finalment, si opinen que els persones trans tenen un trastorn mental.

Un factor que esdevé molt rellevant a l'hora de valorar positivament que **lesbianes i gais tinguin, criïn i eduquin fills** és el fet d'haver conegut a algun gai o lesbiana: un 70,6% de la gent que n'ha conegut considera que han de poder educar i tenir fills, mentre que només hi està a favor el 43,4% de la gent que no hi ha tingut relació. En definitiva, podem argumentar que conèixer persones lesbianes o gais influeix positivament en el grau d'acceptació d'aquestes. Això demostraria que les imatges estigmatitzants i els estereotips negatius associats a lesbianes i gais es trenquen quan es coneix personalment a persones d'aquests col·lectiu.

Taula 6. 'Els gais i lesbianes tinguin, criïn i eduquin fills', per contacte

	TOTAL	VOSTÈ CONEIX O HA CONEGUT ALGÚ DE FORMA PERSONAL QUE SIGUI GAI O LESBIANA?			
		SÍ	NO	NS	NC
TOTAL	(1000)	(804)	(182)	(4)	(10)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	65,0%	70,6%	43,4%	25,0%	20,0%
MÉS AVIAT EN DESACORD	25,8%	21,9%	43,4%	50,0%	10,0%
INDIFERENT	3,3%	3,1%	4,4%	0,0%	0,0%
NS	4,6%	3,9%	7,1%	25,0%	10,0%
NC	1,3%	0,5%	1,6%	0,0%	60,0%

Pel que fa a la resta de variables, els homes són lleugerament més favorables que les dones (un 66,3% davant d'un 63,9%) i per edat, les persones més favorables són les que tenen entre 25 i 34 anys (81%) i entre 16 i 24 anys (un 79,6%). El percentatge d'acceptació disminueix a partir dels 35 anys, arribant al punt més baix en les persones majors de 64 anys, només un 41,1% de les quals és partidari de que lesbianes i gais tinguin, criïn i eduquin fills. El nivell d'acceptació, a més, és decreixent a mesura que ens trasllem de l'esquerra a la dreta de l'escala ideològica i creixent a mesura que augmenta el nivell d'estudis.

Taula 7. 'Els gais i lesbianes tinguin, criïn i eduquin fills' per nivell d'estudis

	TOTAL	NIVELL D'ESTUDIS					
		Menys de primaris	Primaris	Secundaris	Secundaris professionals	Universitaris	No contesta
TOTAL	(1000)	(36)	(249)	(217)	(157)	(337)	(4)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	65,0%	41,7%	56,6%	63,6%	70,1%	72,7%	25,0%
MÉS AVIAT EN DESACORD	25,8%	41,7%	31,7%	28,6%	21,7%	19,6%	50,0%
INDIFERENT	3,3%	2,8%	5,6%	2,3%	2,5%	2,7%	0,0%
NS	4,6%	11,1%	4,8%	3,2%	4,5%	4,5%	25,0%
NC	1,3%	2,8%	1,2%	2,3%	1,3%	0,6%	0,0%

Si realitzem una pregunta més directa, si els importaria que els seus fills o néts fossin lesbianes, gais o trans, altra vegada apareix el fet d'haver conegut persones d'aquests col·lectius com un factor que afavoreix l'acceptació. Afirmen que no els importaria tenir un fill trans al 66,2% de les persones que n'han conegut, mentre que el percentatge disminueix al 42,3% entre les persones que no han tingut relació amb persones trans. Aquesta mateixa tendència encara és més acusada en el cas de lesbianes i gais:

Taula 8. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin gais o lesbianes', per contacte

	TOTAL	P8 3. VOSTÈ CONEIX O HA CONEGUT ALGÚ DE FORMA PERSONAL QUE SIGUI GAI O LESBIANA?			
		SÍ	NC	NÉ	NC
TOTAL	(1000)	(804)	(182)	(4)	(10)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	63,7%	69,3%	42,3%	25,0%	20,0%
MÉS AVIAT EN DESACORD	26,6%	22,6%	44,5%	25,0%	20,0%
INDIFERENT	4,5%	4,9%	2,7%	25,0%	0,0%
NS	4,3%	3,1%	8,8%	25,0%	10,0%
NC	0,9%	0,1%	1,6%	0,0%	50,0%

Pel que fa al sexe, si en la resta de respostes els homes han destacat per haver tingut més relació amb lesbianes, gais i trans, per considerar en major proporció que tenen discriminació i mostrar-se més favorables a què tinguin fills, en aquesta pregunta la tendència es capgira: un 65,5% de les dones afirma que no li importaria tenir fills/néts lesbianes o gais mentre que en el cas dels homes és un 61,6%. La tendència es repeteix en el cas de l'acceptació que els seus fills/néts siguin trans: s'hi mostren favorables un 54,7% de les dones i un 46,8% dels homes. Això ens pot indicar que, en termes generals, els homes es mostren més favorables quan es tracta de qüestions abstractes, de declaracions de valor; mentre que les dones, tot i que en abstracte acceptin menys l'homosexualitat i la transsexualitat, quan aquesta es concreta en persones concretes i amb qui hi ha un vincle emocional, es mostren més favorables. Aquesta diferència coincideix, de fet, amb les aportacions de l'autora Carol Gilligan (1982), segons la qual els homes segueixen l'ètica de la justícia i les dones, la de la cura. La primera es caracteritza, entre d'altres coses, per adoptar principis generals i tenir menys en compte les persones concretes, mentre que la segona té més en compte allò particular i les necessitats de les persones.

Per altra banda, la diferència d'acceptació entre lesbianes/gais i trans és un reflex de la creixent integració social dels primers mentre que els darrers es troben encara en una situació de fort rebuig social. Feta aquesta apreciació, cal dir que en general els percentatges d'acceptació ens semblen sospitosament elevats si tenim en compte les situacions de rebuig i falta de comprensió que es troben els joves lesbianes, gais i trans per part de les seves famílies encara avui en dia (Coll-Planas et al., 2009; Generelo et al., 2007). Considerem que aquesta diferència es pot deure a dos factors. En primer lloc, a que al ser preguntades en abstracte, les persones consideren que rebrien amb norma-

litat la transsexualitat o homosexualitat dels seus fills o néts, mentre que quan els passa a la vida real els és més difícil d'acceptar-ho. En segon lloc, podem considerar que en la resposta també pot haver-hi la influència del pensament políticament correcte, que dificulta expressar que no rebrien bé l'homosexualitat o transsexualitat dels fills o néts.

Pel que fa a l'edat, les persones d'entre 25 i 34 anys són les que afirmen en un major percentatge que no els importaria tenir fills/néts tant gais o lesbianes (83,1%) com trans (66,2%). El percentatge va disminuint a mesura que augmenta l'edat. És destacable que la proporció de persones d'entre 16 i 24 anys afirmen en que no els importaria és significativament baix: un 66,7% en el cas de lesbianes i gais i un 50,5% en trans. Ho il·lustrem amb la següent taula, que mostra els percentatges del grau d'acceptació de l'homosexualitat dels fills i néts:

Taula 9. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin gais o lesbianes', per sexe i edat

	TOTAL	SEXE		EDAT					
		Home	Dona	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	+ 64
	(1000)	(466)	(534)	(93)	(195)	(183)	(150)	(133)	(246)
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	63,7%	61,6%	65,5%	66,7%	83,1%	71,6%	66,7%	55,6%	43,9%
MÉS AVIAT EN DESACORD	26,6%	29,2%	24,3%	26,9%	12,8%	20,2%	23,3%	33,8%	40,2%
INDIFERENT	4,5%	5,4%	3,7%	3,2%	3,1%	7,1%	3,3%	4,5%	4,9%
NS	4,3%	3,2%	5,2%	3,2%	1,0%	1,1%	6,0%	5,3%	8,1%
NC	0,9%	0,6%	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	0,8%	2,8%

Hi ha dues formes d'interpretar aquest comportament de la generació més jove. Podem pensar que es tracta d'una generació més conservadora que les anteriors i que trenca així la tendència a una creixent acceptació de la diversitat sexual i de gènere.

Nosaltres sostenim, en canvi, que no és un tema de generació sinó d'edat i que les experiències i coneixences de les persones d'entre 16 i 24 anys les faran creixement obertes a acceptar a lesbianes, gais i trans mantenint-se així la tendència a una acceptació creixent de l'homosexualitat i la transsexualitat generació a generació.

Per altra banda, el nivell d'acceptació de l'homosexualitat dels fills/néts és creixent a mesura que augmenta el nivell d'estudis: un 52,8% de les persones sense estudis primaris afirma que no li importaria que ho fossin, mentre que en el cas de persones amb estudis superiors el percentatge s'eleva al 68%. Com podem veure a la següent taula, l'acceptació de la transsexualitat dels fills també augmenta progressivament a mesura que s'eleva el nivell d'estudis, amb la diferència que arriba al seu màxim amb les persones amb estudis secundaris i retrocedeix entre les persones amb estudis universitaris.

Taula 10. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin transsexuals', per nivell d'estudis

	TOTAL	NIVELL D'ESTUDIS					No contesta
		Menys de primaris	Primaris	Secundaris	Secundaris professional s	Universitaris	
TOTAL	(1000)	(36)	(249)	(217)	(157)	(337)	(4)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	51,0%	41,7%	46,2%	49,8%	56,7%	53,7%	50,0%
MÉS AVIAT EN DESACORD	39,6%	47,2%	44,6%	40,6%	32,5%	38,0%	25,0%
INDIFERENT	3,3%	5,6%	2,4%	3,7%	3,2%	3,6%	0,0%
NS	4,7%	0,0%	5,6%	4,6%	5,7%	3,9%	25,0%
NC	1,4%	5,6%	1,2%	1,4%	1,9%	0,9%	0,0%

En relació a la ideologia, les persones situades a l'esquerra de l'escala ideològica són les que responen en un percentatge superior no importar-los tenir fills lesbianes, gais o trans. Aquest percentatge es redueix progressivament a mesura que ens movem cap a la dreta, es produeix però un repunt quan passem a el centre-dreta a la dreta. La tendència es produeix tant pel que es refereix a l'homosexualitat com a la transsexualitat, com il·lustra la següent taula.

Taula 11. 'No em molestaria gens que els meus fills o néts fossin transsexuals', per escala ideològica

	TOTAL	IDEOLOGIA							
		Esquerra	Centre esq.	Centre	Centre dreta	Dreta	NS	NC	Apolític
TOTAL	(1000)	(356)	(171)	(127)	(62)	(46)	(56)	(59)	(123)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	51,0%	64,6%	48,5%	33,1%	25,8%	32,6%	57,1%	42,4%	54,5%
MÉS AVIAT EN DESACORD	39,6%	29,5%	41,5%	55,9%	66,1%	63,0%	33,9%	30,5%	34,1%
INDIFERENT	3,3%	2,8%	4,7%	2,4%	1,6%	4,3%	3,6%	3,4%	4,1%
NS	4,7%	2,5%	4,1%	6,3%	4,8%	0,0%	5,4%	16,9%	5,7%
NC	1,4%	0,6%	1,2%	2,4%	1,6%	0,0%	0,0%	6,8%	1,6%

La tendència a una major acceptació de l'homosexualitat i la transsexualitat per part de les persones situades a l'esquerra de l'escala ideològica, que hem vist en relació a diferents aspectes al llarg de l'informe, es deu a posicions de fons del pensament d'esquerres i de dretes. Així com el segon sol basar-se en la defensa de l'ordre social establert com a garantia de la convivència i l'estabilitat, el pensament d'esquerres s'ha caracteritzat per una demanda de llibertat i una valoració de la diversitat de formes de ser i viure també en els terrenys de la sexualitat i el gènere (Coll-Planas, 2009).

Finalment, davant de la pregunta sobre si consideren que **les persones transsexuals tenen un trastorn mental i han de rebre un tractament psiquiàtric**, el 69,6% s'hi mostra en desacord. No hi ha diferència en la consideració de la transsexualitat com a trastorn mental en funció de la si la gent ha conegut o no persones trans. En canvi, sí que trobem diferències en relació al sexe (un 71,5% dels homes hi està en desacord, enfront d'un 68% de les dones) i a l'edat. Com podem veure a la següent taula, les persones d'entre 16 i 34 són les que més clarament es posicionen en contra de la consideració de la transsexualitat com un trastorn mental, sent les persones de més de 55 anys les que s'hi oposen d'una forma menys contundent.

Taula 12. 'Les persones transsexuals tenen un trastorn mental i és necessari que rebin un tractament psiquiàtric', per sexe i edat

	TOTAL	SEXE					EDAT + 64		
		Home	Dona	16-24	25-34	35-44		45-54	55-64
TOTAL	(1000)	(466)	(534)	(93)	(195)	(183)	(150)	(133)	(246)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	18,9%	18,7%	19,1%	14,0%	12,3%	15,3%	12,7%	21,1%	31,3%
MÉS AVIAT EN DESACORD	69,6%	71,5%	68,0%	80,6%	82,1%	74,3%	79,3%	65,4%	48,4%
INDIFERENT	1,1%	1,3%	0,9%	1,1%	1,0%	1,1%	1,3%	0,0%	1,6%
NS	9,2%	7,5%	10,7%	4,3%	4,6%	9,3%	6,0%	9,8%	16,3%
NC	1,2%	1,1%	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%	3,8%	2,4%

Pel que fa els estudis, el rebuig a considerar la transsexualitat un trastorn mental augmenta progressivament a mesura que s'eleva el nivell d'estudis: s'hi mostren contraris el 41,7% de les persones sense estudis primaris i un 76% de persones amb estudis universitaris. Les persones situades a l'esquerra de l'escala ideològica rebutgen en un 79,8% que la transsexualitat constitueixi un trastorn, percentatge que es redueix progressivament a mesura que ens acostem a l'extrem dret de l'escala, arribant a un 47,8% a les persones que se situen a la dreta.

Aquest alt percentatge de persones que consideren que la transsexualitat no és un trastorn mental s'uneix a les veus creixentment crítiques de l'activisme i la comunitat trans en general (Coll-Planas, 2009). Cal tenir en compte que així com l'homosexualitat es va excloure dels catàlegs de malalties mentals a principis de la dècada de 1990, encara avui en dia institucions com l'Organització Mundial de la Salut o l'Associació Americana de Psiquiatria estableixen que les persones trans pateixen l'anomenat 'trastorn d'identitat de gènere'.

Pel que fa a les dues preguntes que tenen a veure sobre la intervenció de les Administracions públiques, la primera es refereix a la conveniència que a les escoles i instituts es tracti sobre les diferents conductes sexuals (com l'homosexualitat o la transsexualitat) amb naturalitat. Trobem que un 82,9% de les persones hi està d'acord.

En aquest aspecte no hi ha diferències significatives en funció del sexe i l'edat. El percentatge d'acord, però, creix a mesura que augmenta el nivell d'estudis i decreix quan passem de l'esquerra a la dreta de l'escala ideològica, produint-se però un repunt entre la gent que se situa a la dreta, com es pot veure a la següent taula:

Taula 13. 'A les escoles i instituts es tracti a les diferents conductes sexuals (com l'homosexualitat, la transsexualitat, etc.) amb naturalitat', per escala ideològica

	TOTAL	IDEOLOGIA							
		Esquerra	Centre esq.	Centre	Centre dreta	Dreta	NS	NC	Apolític
TOTAL	(1000)	(356)	(171)	(127)	(62)	(46)	(56)	(59)	(123)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	82,9%	91,0%	85,4%	82,7%	67,7%	76,1%	78,6%	62,7%	78,0%
MÉS AVIAT EN DESACORD	9,4%	3,9%	8,8%	11,0%	24,2%	17,4%	12,5%	15,3%	9,8%
INDIFERENT	1,4%	0,6%	1,2%	1,6%	0,0%	2,2%	1,8%	3,4%	3,3%
NS	5,0%	4,5%	3,5%	3,9%	4,8%	2,2%	7,1%	11,9%	6,5%
NC	1,3%	0,0%	1,2%	0,8%	3,2%	2,2%	0,0%	6,8%	2,4%

Al preguntar si l'Ajuntament ha d'elaborar polítiques específiques per a gais, lesbianes i trans, trobem que el 30,6% diu que sí, mentre que el 58,7% hi està en contra. En aquest aspecte no hi ha diferències en funció del sexe i l'edat. Les persones amb estudis universitaris són les que percentualment es mostren més en desacord. Pel que fa a la ideologia, com podem veure a la taula següent, les persones més partidàries de portar a terme aquest tipus de polítiques són les que se situen al centre esquerra i a la dreta:

Taula 14. 'L'ajuntament ha d'elaborar polítiques específiques per a gais, lesbianes, i transsexuals', per escala ideològica

	TOTAL	IDEOLOGIA							
		Esquerra	Centre esq.	Centre	Centre dreta	Dreta	NS	NC	Apolític
TOTAL	(1000)	(356)	(171)	(127)	(62)	(46)	(56)	(59)	(123)
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
MÉS AVIAT D'ACORD	30,6%	32,6%	28,1%	30,7%	30,6%	34,8%	25,0%	25,4%	31,7%
MÉS AVIAT EN DESACORD	58,7%	59,6%	64,3%	56,7%	61,3%	63,0%	53,6%	47,5%	55,3%
INDIFERENT	2,3%	2,2%	1,8%	2,4%	1,6%	2,2%	3,6%	3,4%	2,4%
NS	7,1%	5,1%	4,7%	9,4%	4,8%	0,0%	17,9%	16,9%	8,1%
NC	1,3%	0,6%	1,2%	0,8%	1,6%	0,0%	0,0%	6,8%	2,4%

Resulta paradoxal que hi hagi una tal elevada percepció de discriminació d'aquest col·lectiu i un baix acord en la necessitat de portar a terme polítiques específiques per a resoldre-la: d'entre les persones que estan en desacord en què l'Ajuntament porti a terme polítiques per al col·lectiu, un 54,2% considera que gais i lesbianes estan discriminats i un 71,0% opinen que les persones trans estan dis-

criminades. Per tant, la major part de les persones que consideren que l'Ajuntament no ha de fer polítiques opina, no obstant, que les persones gais, lesbianes i trans estan discriminades.

Aquesta contradicció entre considerar que hi ha discriminació i no estar d'acord en què l'ajuntament porti a terme polítiques específiques per a combatre-la es pot deure a què s'entén que seran mesures que augmentaran les diferències d'aquests col·lectius o que tractaran de beneficiar-los mitjançant mesures de discriminació positiva.

Considerem que per tal que la població, majoritàriament sensibilitzada amb la discriminació de què són objectes lesbianes, trans i gais, recolzi les polítiques específiques cal explicar que l'objectiu final és combatre precisament la discriminació.

- Coll-Planas, Gerard (2009), 'La voluntad y el deseo. Construcciones discursivas del género y la sexualidad. El caso de trans, gays y lesbianas', (Tesis Doctoral, Departament de Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona).
- Coll-Planas, Gerard, Bustamante, Gemma, i Missé, Miquel (2009), *Transitant per les fronteres del gènere. Estratègies, trajectòries i aportacions de joves trans, lesbianes i gais*. Barcelona: Observatori Català de la Joventut.
<http://www.gencat.cat/joventut/estudis25>
- Generelo, Jesús, Pichardo, José Ignacio, i Galofré, Guillem (ed. i coord.) (2007), *Adolescencia y sexualidades minoritarias: voces desde la exclusión*. Madrid: COGAM.
- Gilligan, Carol (1982), *In a different voice*. Cambridge: Harvard University Press.